

Incipit prologo sup hystoria beate virginis et marie
apud barbare.

Uro quida deuoto spectabili ex p
sapia orudo. vno m q̄ magne
bonitatis maioris honestatis ac
marie caritatis. Quida licet m
dignus facere pagme p̄fessor. salute et of
culu paas. cu oronu suaru munie i p̄nta
p gram celestiu iaremēta donozu. et m
futuro eterne felicitatis brauiū cu scis oī
bq̄ phēnt adp̄isti. Multifarie nepe q̄
plurimis p̄ donis creator om̄ deus suozū
i cordibq̄ effulget. Ex ore eī m̄fancū lau
de p̄fiat. ora obstrues supborū. Oīa cū
opatur i oībq̄ p̄p̄u tunc ad libitū gr̄arū
diuidit dona. vni q̄nq̄ talēta tribues. altē
duo ipartitur. ut manate virtute sua ex
alto. a bene opantibq̄ suū sumat. utq̄ cū
vpora. Nō in quēs lucrū reportatē irremu
neatū. sed gloria arcū fulat i septuplū re
tribuit. dās bene m̄strati q̄ dū potiore. tor
pēa vero acidia repudias ad tenebras ex
teiores. Igit̄ ne m̄m̄q̄ ego talētulū q̄le
cūq̄ a gr̄a m̄chi diuina potestū abscōdiffe
repelār. balbuciedo magis q̄ q̄pilado aut
dictādo. mitat p̄ modulo mei intellcū a
cū dirigē ad p̄mulgādū vitā. passionē.
t̄nflacionē. ac miraculozū enodacionē. deo
dicare virginis generosissiq̄ martiris beas
sime barbare. Ad cuiq̄ cōpilacionē q̄tuor

induxere me cause videlicet vestri zeli in
mēsitas dicti vel nēitas ma studij utili
tas ac nra gaudiū felicitas. Indigit me in
p̄ primo nri zeli et amoris tmesitas que
ad vob spealit̄ gero. qui nō carnalis sed
spūalis existit. Caro ei et sanguis hoc in
chi mīme revelauit. sed p̄ meus q̄ i celis
ē. Quia ut ait speculū ecclie doctor egregi
us bñs augustinus octauo libro de trim
tate. Qui amat hoīes. aut q̄ iusti sūt a
ut iusti sūt amāe debet. Sic ei seipm q̄s
amāe debet aut q̄ iustq̄ ē. aut ut iustq̄ sit.
qui at̄ alit̄ se diligit. iuste se diligit. Hec
augustinus. Sic igit̄ iste p̄dictq̄ tā venēa
bilis et vales. p̄cūq̄ i eandē scām mētē fix
it. et sup̄ huigmoi cōpilatiōe nō modicū
me istigauit. Impulsq̄ p̄culdubio ad hoc
speali deuotiōe quā p̄cipue ul̄ oēs alios q̄s
nouū gēit ad tantā talēq̄ magnificā beatā
mārtirē: deo videlicet et āgelis placidā.
Per hoc quoq̄ et a scā romana mētē nra
ecclia bene ratā: ut luculet̄ apparet per di
uersas ecclias rome. et alibi in eiq̄ noīe deo
dicatas. et p̄serti per eccliam cathedrale tuf
cia. in ciuitate arechia satis p̄pe romā: no
mē ipius strenuissimē fabricatā. Secūdo
induxit me dicti veri id est huigmoi histori
e nēitas. quo ad ipius aphorē extēsiōe.
Licet ei nōnulli legēdā de bñssime virgīs
at̄ mārtiris barbāre passiōe sup̄ficialiter

construxerunt seu ediderunt: pauca tamen
modum eius mirae conversionis aut eius sacre trans-
lationis vel inuicibilium eius miraculorum eno-
dationis ad spirituale exaltationem uite deuotionis
nobis in scriptis tradiderunt: quoniam huic di-
uina materia videlicet de eius conversione et trans-
latione simul in certis mundi partibus nullatenus
reperi potest. Et idcirco huic modum complen-
ti ad hystoriam passionis que inter in ecclesia legitur
ut videtur magna adest natiuitas. Quam
natiuitatem per oculos cordis habens et diligenter
attendens huic modum defectum nobis supplere
feruenter animo alium uenerabilis uiri andree
potissime in hoc sacrosanctam matrem nostram et
desiderium in sancta sua felicissima barbara quam
prima habuit in ueneracione deuote honorarie
desiderans: per multa annorum curricula va-
riis laboribus et scriptibus sua sollicita requi-
sitione ad diuersas mundi plagas a pluribus
per se inuestigauit et per alios inuestigari
et diserte inquiri percurauit ubi posset reperi-
re hystoriam sanctissime uirginis barbare omnia
defecta specialiter translatione ac miraculo-
rum manifestatione copiosissime et copiose
committere. Cuius diligenti requisitione et per
affectibus partibus tam humiliter quam deuote deo
oblatis et sic diu desiderans in limatibus benigni-
ssimus deus annuit et mercedibus meritis
beatissime barbare pie prebuit assensum. Et tamen
de me alios nutu dei deoq; hoc sua gratia istum
et eadem uenerabili uiro supradicto occurrit

quidā sacre pagine doctor' venerandq' cla-
rens excellētissimē nō solū sacre doctrine
erudiōe et veritate sed et copiose uite sa-
tate satis familiarit' sibi notq'. Accessitq;
ī xpo p'dilectus versus curiā romanā. te-
des. et ad vota sua grāiose se offerēs spō
debq; se illiq' ob amorē diserte inquisitionē
ī vrbe romana et alibi de materia p'habi-
ta. **Q**uod p'dictq' venerandq' magister ī the-
ologia p' opib' excruciatōe et iuxta uotū pa-
us mēorati vni p' oīa fidelit' adimpleuit.
Nā ipē rome existēs diuersas arānt et
p'nt'nt etiās: et q' plures etiāru' rōres
ac alios quos aliqd' de huiusd' materia scire
putabat. sedule et frequē' īquisiuit ac in-
terrogauit. Et tādē deo gloriofo gressu
eig dirigēte puenit ad etiāam scissimē vic-
tis et martiris barbare ī vrbe eadē: ubi
tam p'clare patrone legēdā ut asseruit ī-
uenit. pulchriore m'isma et latinitate.
ac rōnabiliore et cōpleiore. q' vniq' re-
cordat' se de ea vidisse: et erat valde an-
tiq' scripturā cōuersionē eig copiose cōtinēs:
sed de trāslatiōe m'ime tractabat. Et ut
etiā ipē affirmat. q'pilauit eā qdā petrus
dyaconq' ī etiā scē anastasiē rome ad istā
gationē cuiusdā noīe q'nam sacerdotis eius
dē etiā: vbi vbeā scissimē barbare p' reli-
quib' papuis venerat'. **P**refatoq' iūper
venerabilis doctor' plura de beata barbata
iā dictis sup'addidit: q' ī vrbe scā l'itōne

eide viro insinuavit se veldice vidisse et le-
gisse in diversis ac alijs valde scripturis.
De materia vero translationis eiusdem virginis
repienda quedam sunt per omnia fidele nunquam
missive obligavit ad eam diligenter perquirere
reda. Quibus diversas parvas civitates
ac opida quae plurima Italiae tandem deo duce
peruenit ad civitatem quadam nomine placena.
ubi ad votum suum ex aliquibus gestis et scrip-
turis in monasterio beati Sixti veram transla-
tionem virginis sepelire invenit. Nam mihi cor-
poris eius sanctissimi videri possidet. put hoc
inmutilose ex parte patebit hystoria. Ex
quibus omnibus hinc et aliunde per predictum virum ha-
bitus et reperiuntur. prius haec hystoria est com-
pilata. Non video igitur quod si alicui legende si-
des adhibeat. quin super alias legendas parti-
ti hinc legende idubitat omnibus abiguitate
postposita fide plenior adhibere debeamus.
cum ita rationabiliter et luculenter in ea omnia et loca
tempora ac modi explicet. Est nepe prius
haec hystoria summatim ut permittit ex aliquibus
passionalibus et scripturis fideliter approbatis
transcripta a personis quae auctoritas devotionis et
fidedignis publicata. ac tandem maxima di-
ligentia multisque laboribus per prefatum virum
acquisita. put per partes in diversis mundi
ecclesiis celebrat. ac per locum habetur et
singularissime in sancta romana ecclesia quae omnium
clericali princeps est et domina. Nulli ergo sit
dubium. quin praeter hystorie sic variis mu-

mentis solidate ac iustificata. firmā fide ad
hibē debeamq. **P**robre q̄so: hystoria i eadē
mēte pura fide itegra. deuotionē nrām ex
atēmq̄ crebro q̄ hūc p̄uldubio laus sit di
uīe bonatū ac b̄ssie barbare gloriā et serui
ciū gr̄i per hoc exhibetur. ab oībz i eadem
uigū meditantibz et eide sc̄ssime uirgin de
uote famulantibz. q̄ deo: ut des ei q̄ mōdū
sic uenerātes i q̄cūq̄ nititate ipsius auxi
liū deuote ip̄lorauerūt: petitiōis sue salu
tare cōsequat̄ effectū. **T**ercio ad hoc me i
dixit mei studij utilitas. **N**ā p̄ hoc p̄ns
opus cōpila dū. et tandē diuīa gr̄a p̄uenien
te subsequēte et p̄ficiēte. ac v̄ā dilāone me
purifete p̄ficiēdū n̄cāriū fuit. me q̄plura
scripta ad dicta diuersa de b̄ssima barbara
diuersimode occurrētia et sic per uos acq̄
sita. mee armariolo condē mētis: q̄bz de
uota mēte degustatis et ore licet polluto
plectis. sp̄ituali quadā refectiōe ego ieuung
et quoad hoc famelicū r̄ dulcorose sū reso
allatū. **N**ec mirū. **N**ā deuotissia xpi
sponsa barbara. ex repertis ei q̄ m̄ gestis
tamq̄ ex suo opulēto quiuuo tot michi ea
plegeti p̄pōit ferula deliciasissia quot ha
buit i hac lacrimarū ualle uirtutū opa.
Talibz nepe uirtutū opibz. n̄ā xp̄iana nō
mediocrit̄ sagmat̄. teste doctōe eximio au
gustino quinquagesimo primo supputatio
nū. p̄te sc̄nda caplo sc̄do sic i q̄ente deo

6
sacrarū scripturarū et sanctorū exemplorū a
mena prata ingredior. viridissimās sententi
arū herbas exarado carpo. legedo q̄medo.
strepando ruino. atq; tandē congregado
in alta meōrie sede repono. ut tali mō tua
dulcedie gustata. nūq; istiq; miserrie vite
amantudines sentia. **Hec ille.** Et hinc ē
p̄ ego exiguus qui sum vermis et nō homo
huili corde cūctis terrenis et tūctis vna
cū bñssima patrona mea barbara p̄mit
sp̄rentis et delictis q̄ ī inferiorib; diu mora
ri nō valeo r̄re meritoq; cōuertē debeo. et
festine eleuāe mee cōreplanōis radiū siluet
oculū iūiore. ad auide querēdā ebrietate tu
e suauissie q̄solacōis o dulcissima virgo bar
bara. **Et si iebuat valeā ab vberib; mēe tue**
ad quā suspro. **Iam ē satis diu siluiz. q̄ q̄**
mēte dedo apud dñm p̄ me et alijs tuis ser
uitōib; ip̄erasti. cū delatōe et amittōe
mima audiu. mēte cōrepi et ore licet pol
luto p̄legi. **It̄ igit̄ dilectā tabernacula tua**
desidero: habitare ī agris domus tue totis
virib; q̄cipisco. **O q̄s det michi sugē vbera**
mēe tue. **O q̄n̄ iuenā te ut deostuler te la
bis deuotiōis et apletar te brachis dilāo
nis.** **Cōcupiscētia tua ei erga me idignū**
famulū tuū īflānāe me merito debet. p̄pter
tuā dulcedinē. nā fructus tuus dulcis ē guttu
ri meo. **Cōplacētia tua me allicit p̄pter tuā**
pulchritudinē. vnde cādor es lucis eterne et
speculū sine macula. **Adherētia tua merito**

me cogitanda debet in vinculo caritatis ad
sufferendum tecum quicquid appeti et durum. Unde
augustinus. Nichil amantibus durum: nullus labor
eis difficilis. ut sic tade diuina fauente gratie
me exonerata et expedita concupiscere a te ve
ridice dicere valea scissime domine mee barbare.
Surge veni. sperem amica mea: formosa me
a. cotuba mea. Ita ei huiusmodi tironum tran
sunt: puer abijt et recessit. Inuicem namque
diligunt aia mea: tenebo ergo eam in omni ueneta
tione et deuotione. nec dimittam. imo sibi tamque
eleganti domine quero sociari: tamque decem iuste
tulle opto copulari: tamque nobili puelle volo
deponsum dicere. hac adamauit et exquisiui a
uiuete mea: et quesui sponsam assume mi
hi et amator factus sum forme illius. Quarto
dixi quod ad applicationem patris historie me induxit
mei gaudij felicitas: licet ei applicationis actus mihi
in sit laboris eius tamen fructus est gaudij pleni
tus. Spero namque propter laborem applicationis que
in uobis et me dignabitur deus operari: mercede
duplice duorum denariorum in languente fideliter
dispensatorum. ac totius supererogationis famul
tamque cum uenit uita nobis tribui sempiterna.
Quia ut dicit aristoteli. Beneficente propter
unusquisque pro suo remunerabitur. Sacerdos uero
aut supple eius uice fungens: remunerabitur pro
bonis omnibus. Habebit etiam pro bonis propriis auream
pro exemplari ac exhibitione aliorum aureolam
prima ad thymotheum secundo. Que est spes
nra et gaudium aut corona glorie. Donec uos:
Auditis ergo parati et audiendis tatis deuotio

mbg et venerandibz deo dicte virginis bea-
tissime barbare non timeto impendebis. hu-
militer hortor q uos oēs et singuli xpi eius-
deqz sissime spose. fideles et deuoti famuli
ac seruitores iugiter copugamur. mere atqz ad
memoria reuocemqz diuinitate dne pmissa
et ad ea obtinenda deuotum famulatum eide pre-
beamqz. **Q** si stimulus carnis obiaat. ipam
dei sponsam cordis oculis contemplanur. **Q**uid
at fuit illa qd nos no valeamqz ee. **N**one-
nobilis et potens filia regis. uel ne delicta-
tenea et iuueis. **A**ttamen mori p xpo non
disulit. no timuit. aut om tormetorum gene-
ra nec abhorruit. **N**imis ergo delicatus es
o xpiane miles. si sine pugna vis ad glori-
a euolare. **N**on sis qso beata xpi sposa deli-
cior. q tortura mammillarum cu alijs multis
tormetis et morte p xpo gloriat sustinuit.
No sis ea tenacior. q ydola prius contracta
paupelbz erogauit. **N**o sis ead ea acidi-
osior. cuius corpus totum fuit ~~officium~~ con-
bustum undiqz sauciatum. et partim confectum.
tame gaudet cu pre mote ascendit ab eo co-
secrata capitis trinatione. **A**mitemur qd
veneramur dilatissim. et ad similitate marti-
ris et patrone cu orombz et deuocoe ac-
tamqz. **V**isitorum eius fragrantia hauriamqz.
obsequedo dnacione sua. qm cu ipa sortiri
poterimqz habundantia diuini largitatis. **I**pa
est ei cu qua oia bona sua nobis puenient.
Cu at pagam et increduli eius meritis sufful-

na

hno

ti gratia supne bndictiois accipit et salu
tis. p obsequio sibi prestato extra ecciam
ubi nemo pt saluari. ut luce clarius atq
diffuse infra ex hystoria et miraculis eius
de virginitate patebit. q̄tomagis nos xpi
am fide catholica t̄buit. beate dei sponse
seruēdo poterimz brauiū optine glorie
facialis. **H**icq̄ ieiunms ergo et orōmbus
eandē ppulsemz in eius obsequio p̄seruemz.
nec morte p̄uisa m̄terite poterimz nec
gaudia et̄na amitemz m̄ctis suis erga
pp̄p̄i suū iternū entibz dnm̄ nrm̄ ihesum
xpm̄. **D**euate igit̄ queso accipite o xpi
deles et b̄ssimē barbāre deuoti: p̄ns hoc
opus p̄uū. affū magnū. **E**t si quid ming
bene dictū in eo repperētis: mee ass̄tate
simplicitati: bene dictū vero diuine ip̄tate
b̄tate. **A**b ea at̄ ē oē datū optimū et oē
donū p̄fectū descedeb̄ a p̄re lūm̄: au sit
honor et glōia in sc̄la seculorū. Amen:

Incipit hystoria b̄ssie v̄gis et m̄ris q̄n barbāre.
et p̄mo de vita eius et passioe caplm̄ p̄m̄

Uridica ewāgelij sanctioe cōpei
tur. caput trūphātis et militā
tis matris nr̄e ec̄cie dnm̄ v̄muer
corū xpm̄ hoc verbū p̄tulisse:
ne animos fidelū ferret̄ durius iacula nō
p̄uisa. **T**radem̄ a parētibz et amicis in
mortē. **E**d' quidē verbū ad̄pletū ē in ex
itu isrl' de egypto: die videlicet illa q̄n bea
tissima virgo barbāra uē israhelica deū vi